

MATERIAŁY WYBUCHOWE	NORMA BRANŻOWA	BN-90
	Górnictwo materiały wybuchowe Oznaczanie konsystencji	6091-45/28
		Grupa katalogowa 1072

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest pomiar konsystencji płynnego, o wysokiej lepkości górnictwa materiały wybuchowe zawieszinowego określonego w dalszej części normy skrótem GMWZ.

1.2. Zakres stosowania metody. Metodę należy stosować do oznaczania konsystencji GMWZ luzem.

1.3. Określenia

1.3.1. konsystencja (K) — wyrażony w sekundach czas wypływu 1000 cm^3 badanego produktu przez dyszę konsystometru o określonej średnicy w temperaturze $20 \pm 3^\circ\text{C}$.

1.3.2. konsystencja względna (K_w) — stosunek konsystencji badanego produktu do stałej dyszy konsystometru.

1.3.3. stała dyszy konsystometru (k) — wyrażony w sekundach czas wypływu 1000 cm^3 gliceryny przez dyszę konsystometru o określonej średnicy w temperaturze $20 \pm 3^\circ\text{C}$.

2. METODA OZNACZANIA

2.1. Zasada metody polega na wyznaczeniu stałej dyszy konsystometru, następnie zmierzeniu czasu wypływu 1000 cm^3 badanego produktu przez dyszę konsystometru o ściśle określonej średnicy i obliczeniu konsystencji względnej.

2.2. Przyrządy i materiały

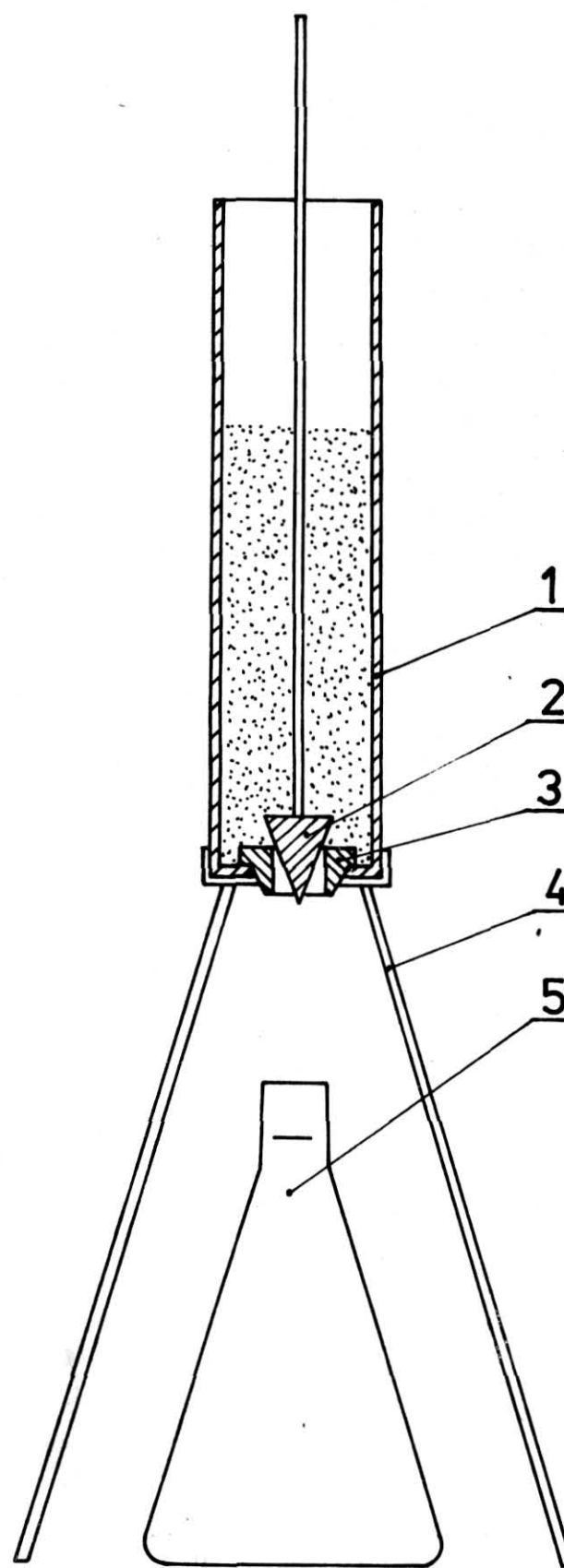
a) Konsystometr wg rysunku:

— zbiornik stalowy lub mosiężny (1) w kształcie walca o średnicy wewnętrznej 100 mm i wysokości 300 mm, z otworem w dnie o średnicy 50 mm do osadzania wymiennych dysz (3),

— dysze wymienne (3) o średnicach wewnętrznych 5, 10, 15, 20, 25 i $30 \pm 0,1$ mm i wysokości przełotu 20 mm,

— korek stożkowy (2) stalowy lub mosiężny do zatykania dysz o średnicy podstawy 40 mm i wysokości 50 mm, osadzony na stalowym pręcie,

— trójnóg (4) o wysokości 400 mm do osadzenia zbiornika (1),

BN-90/6091-45/28

Konsystometr

1 — zbiornik, 2 — korek stożkowy, 3 — dysza, 4 — trójnóg, 5 — kolba pomiarowa

Zgłoszona przez Instytut Przemysłu Organicznego
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Chemii Przemysłowej dnia 19 grudnia 1990 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 sierpnia 1991 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 2/1991, poz. 5)

— stożkowa kolba pomiarowa (5) z zaznaczoną na obwodzie szyjki kreską odpowiadającą 1000 cm³, wykalibrowana „na wlew“ w temperaturze 20 ±3°C.

b) Gliceryna o gęstości 1,24 ±0,04 g cm³.

c) Sekundomierz.

d) Termometry — jeden do pomiaru temperatury badanego GMWZ, drugi do pomiaru temperatury otoczenia.

2.3. Przygotowanie przyrządu. Przed każdym pomiarem konsystometr należy dokładnie oczyścić i wysuszyć.

2.4. Przygotowanie próbki. Próbkę badanego GMWZ ogrzać w czystym naczyniu do temperatury 20 ±3°C.

2.5. Wyznaczenie stałej dyszy konsystometru. Do starannie oczyszczonego i wysuszonego zbiornika (1) konsystometru wlać 1500 cm³ gliceryny i zmierzyć czas wypływu 1000 cm³ przez dyszę o średnicy 15 mm w temperaturze 20°C; odczyt przeprowadzić wg dolnego menisku w kolbie pomiarowej (5).

Należy wykonać co najmniej sześć pomiarów.

Za stałą dyszy należy przyjąć średnią arytmetyczną sześciu wyników pomiarów, wyrażonych w s, zgodnych z 2.7.

Stałą dyszy należy wyznaczać co najmniej raz na 3 miesiące oraz po każdej zmianie partii gliceryny.

2.6. Wykonanie oznaczania. Zbiornik (1) konsystometru z osadzoną określoną dyszą (3) ustawić na trójnogu (4), zatkać otwór (dyszę) konsystometru stożko-

wym korkiem (2). Następnie napełnić zbiornik 1500 cm³ badanego GMWZ i zmierzyć jego temperaturę i temperaturę otoczenia. Temperatura ta powinna wynosić 20 ±3°C. Podstawić kolbę pomiarową (5) pod otwór (dyszę) konsystometru i usunąć korek, uruchamiając jednocześnie sekundomierz. Zmierzyć czas wypływu strumienia GMWZ do chwili osiągnięcia kreski na szyjce kolby. W przypadku gdy przed osiągnięciem kreski badany produkt zaczyna spływać rwącym się strumieniem lub kropelkami, należy przerwać oznaczanie i zastosować dyszę o większej średnicy.

Konsystencję badanego GMWZ należy podawać w sekundach.

Konsystencję względną (K_w) należy obliczyć wg wzoru

$$K_w = \frac{t}{k}$$

w którym:

t — czas wypływu 1000 cm GMWZ, s,

k — stała dyszy wyznaczona wg 2.5, s.

2.7. Rozbieżność wyników pomiarów. Różnica między poszczególnymi wynikami pomiarów czasu wypływu badanego GMWZ nie powinna przekraczać 10% wielkości wyniku najmniejszego.

2.8. Wynik. Za wynik końcowy należy przyjąć średnią arytmetyczną wyników co najmniej trzech oznaczeń zgodnych z 2.7.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Główny Instytut Górnictwa — Instytut Bezpieczeństwa Górniczego — Kopalnia Doświadczalna BARBARA, Mikołów.

2. Sutorzy projektu normy — dr inż. Mieczysław Świetlik i doc. dr inż. Józef Charewicz — Główny Instytut Górnictwa, Instytut Bezpieczeństwa Górniczego — Kopalnia Doświadczalna BARBARA, Mikołów.